

проявляє себе у вигляді сукупності абстрактностей, що продукують абортвані думки та споживають ідеологічні конструкції.

Актуальність цього дослідження полягає в тому, що сукупність посередностей в Інтернеті докорінно змінює ландшафт ухвалення рішень у реальності, адже подібна сукупність поступово захоплює місце панівного класу, який напряму впливає на ті чи інші політичні рішення. Зважаючи на існування ядерної зброї, подібна ситуація може призвести до кінця цивілізації. Небезпека посередності полягає в тому, що повна антропологічна зміна призведе до остаточного розлюднення. І це розлюднення (як наслідок віртуалізації) призводить до відчуження людини самої від себе. Ядерна загроза стає реальною, оскільки людина перестає бачити в іншій людині людину, перестає сприймати ядерну загрозу як щось таке, чого не має статися. Допущення можливості ядерного вибуху — це усунення реальності та переміщення у віртуальну площину. Подібних катастрофічних наслідків для людства можна уникнути шляхом гуманізації Інтернет-простору, наповненням його просвітницьким контентом або рухом в бік реальності, тобто природи.

Н. Режевська

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

N. Rezhevska

SOME PROBLEMS OF IMPROVING THE INTERNATIONAL LEGAL MECHANISM FOR THE PROTECTION OF CULTURAL VALUES

Норми права, які ухвалювалися на різних етапах розвитку суспільства, незалежно від правового режиму та державного ладу, завжди були спрямовані на збереження й захист найбільш важливих та цінних об'єктів як духовного, так і матеріального життя.

У різні історичні періоди ставлення до цінностей змінювалося, але природа нормотворчості залишалася незмінною — всі правові норми виконували і продовжують виконувати, по суті, охоронні функції. А на сьогодні, зі збільшенням кількості держав, поглибленням, а подекуди й ускладненням взаємовідносин між ними, повинні зміцнюватися позиції норм міжнародного права, головне призначення якого — підтримка світового балансу, контролю за виконанням законів країнами та охорона загальнолюдських цінностей від посягань. При цьому перелік об'єктів, які охороняються міжнародним правом, зростає, а проблематика їхньої охорони продовжує бути актуальною. Адже внаслідок зростання темпів технологічного та інформаційного розвитку, ускладнення соціальних взаємовідносин зростає і ймовірність шкідливого впливу на ці цінності.

Культурні цінності так само знаходяться в переліку об'єктів, які перебувають під охороною норм міжнародного права. Згідно з визначенням, яке міститься в Конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту від 14 травня 1954 р., поняття «культурної цінності» включає в себе доволі значний перелік (старовинні будівлі, археологічні знахідки, рідкісні рукописи тощо). Слід звернути особливу увагу на спільну для всіх цих предметів ознаку: неодмінно має бути встановлено, що визначений предмет не просто є продуктом життєдіяльності окремої особи чи людського суспільства, але становить певну цінність для певної держави, певної нації, має зв'язок з її історією та культурним багатством.

Названа Конвенція стала основою для створення та вдосконалення двох документів: «Списку всесвітньої спадщини» та «Списку всесвітньої спадщини, яка перебуває під загрозою». Однак, попри досить великий нормативний масив ООН, і дотепер на практиці наглядно простежується неузгодженість дій міжнародної організації та представників урядів тих країн, чії культурні цінності опиняються під загрозою. Річ у тім, що нормативна база ООН не містить чітких рекомендацій щодо запобігання можливій шкоді та не включає до нормативного апарату ефективну методику боротьби з пошкодженнями великого масштабу. Безумовно, ці питання так само потребують свого вирішення і юристи вже звертають увагу на цей нюанс.

Такі чинники, як, наприклад, повені, землетруси чи пожежі, які не залежні від дій уряду, завдають шкоди набагато рідше, ніж гостра проблема збройних конфліктів та злочинної діяльності. В останні роки проблема значно загострилася через посилення діяльності міжнародних терористичних угруповань, чия діяльність має антисоціальний характер і нерідко буває спрямована на пошкодження та знищення об'єктів культурної спадщини.

Таким чином, процес вироблення нормативних механізмів у питаннях захисту культурних цінностей продовжує свій розвиток, оскільки базове законодавство ООН завжди додатково буде потребувати методичного підсилення. Досвід боротьби з терористичними організаціями має стати одним із нових пріоритетних напрямів для інститутів міжнародного права. Нормативний апарат міжнародного права потребує конвенцій, спрямованих на боротьбу з терористичною загрозою, тому що в нині діючій Конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту від 14 травня 1954 р. не надано чітких роз'яснень із цього питання.

А. Куксова

ОКРЕМІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ПОСЯГАНЬ НА КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ

А. Kuksova

CERTAIN ISSUES OF THE INTERNATIONAL CRIMINALIZATION OF INFRINGEMENTS ON CULTURAL VALUES

Швидко зростання кількості зазіхань на культурні цінності в різних формах є загальнолюдською проблемою. Розграбування й розкрадання, пошкодження та знищення культурних цінностей відбувалося і відбувається як у ході міжнародних та регіональних конфліктів, так і поза ними. Випадки посягань бувають також неоднаковими за характером: від недбалого ставлення до цілеспрямованого знищення таких об'єктів під час ведення воєнних дій.

Попри ухвалення значної кількості міжнародних актів у сфері захисту культурних цінностей та формування міжнародної судової практики, спільної позиції юристів щодо необхідності міжнародної криміналізації таких зазіхань, наявний міжнародний механізм захисту від таких зазіхань є недосконалим, оскільки не дає тих результатів, досягнення яких передбачалося під час створення відповідних міжнародно-правових засобів.

Водночас недостатність розвитку міжнародної криміналізації призводить до фактичної безкарності чималої кількості діянь, які посягають на культурні цінності.

У сучасному міжнародному праві відсутній єдиний термін, який би охоплював усі діяння, що завдають шкоди культурним цінностям або ставить їх під загрозу.